Nieuwsbrief Schaakacademie Apeldoorn 28 – 6 juli 2016

De nieuwsbrief bevat berichten over Schaakacademie Apeldoorn en divers schaaknieuws.
Redactie: Karel van Delft. Nieuwsbrieven staan ook op www.schaakacademieapeldoorn.nl.
Mail karel@kvdc.nl voor contact, nieuwstips alsook aan- en afmelden voor de nieuwsbrief.

De schaakschool in Het Bolwerk gaat na de zomervakantie weer verder. 'Schaken is leuk en maakt je slimmer.'

Inhoud

- 28e nieuwsbrief Schaakacademie Apeldoorn
- Informatiefolder Stertrainingen Schaakacademie Apeldoorn
- Schaakschool Het Bolwerk gaat door na de zomervakantie
- Slotsimultaans De Lettertuin
- Apeldoornse schaakcompetitie voor basisscholen 2016-2017
- De Schaakmaat sluit seizoen af met JOS-snelschaaktoernooi
- ONK Dieren
- Senioren schaaktoernooi Dieren
- ONJK Borne
- Pleinfestival Max Euwe Centrum
- Schaak- en damtoernooi Barneveld
- Interview Praggnanandhaa
- Hoor grootmeester Yasser Seirawan denken
- Organisatie van een schoolschaakclub
- Hoe bestudeer je openingen?
- Quote Confucius: 'Het zijn niet de gebeurtenissen zelf, maar de gedachten er over die bepalen hoe mensen zich voelen en gedragen.'
- Kalender

28e nieuwsbrief Schaakacademie Apeldoorn

Deze gratis nieuwsbrief bevat berichten over Schaakacademie Apeldoorn, Apeldoorns schaaknieuws en divers schaaknieuws.
Het nieuws van buiten Apeldoorn betreft vooral schaakeducatieve en psychologische onderwerpen.
De nieuwsbrieven staan op www.schaakacademieapeldoorn.nl. Wie zich aanmeldt als abonnee (via karel@kvdc.nl) krijgt mails met een link naar de meest recente nieuwsbrief.
Op de site kun je partijen uit de nieuwsbrieven in gameviewers naspelen en als pgn-bestand laden.
Diverse lezers leverden een bijdrage aan deze nieuwsbrief. Tips en bijdragen zijn welkom.
Er zijn nu 198 abonnees. Een link staat ook in de Facebook groep Schaakpsychologie (535 leden) en op de FB pagina van Schaakacademie Apeldoorn. Ook sturen diverse clubs de nieuwsbrief naar leden.
Diverse schakers delen de nieuwsbrieven via Facebook met hun vrienden.

IM Merijn van Delft, Nico Zwirs en Karel van Delft (v.l.n.r.) geven komend seizoen opnieuw Stertrainingen in Apeldoorn.

Informatiefolder Stertrainingen Schaakacademie Apeldoorn

Komend seizoen zijn er opnieuw tien Stertrainingen van Schaakacademie Apeldoorn.
IM Merijn van Delft traint een groep op niveau Ster 4/5. Nico Zwirs op niveau Ster 3. Nico Zwirs en Karel van Delft doen samen groepen op niveau Ster 1 en Ster 2.
Informatie staat op http://www.schaakacademieapeldoorn.nl/stertrainingen.
Daar kun je een informatiefolder downloaden.
Zie ook de landelijke Stertrainingen site:
www.stertrainingen.nl/1-ster/1-apeldoorn
www.stertrainingen.nl/2-ster-stap-34/2-apeldoorn
www.stertrainingen.nl/3-ster-stap-45-of-rating-1500-1800/3-apeldoorn
www.stertrainingen.nl/4-ster-stap-56-of-rating-1800-2100/45-apeldoorn

Jasmine met broertjes Stephan en Raphaël (rechts).

Gerben (links) en Jelle hebben ‘Schaken is cool’ programma verslagen.

Je kan om 17.15 uur naar huis gaan, maar ook nog even tegen moeders schaken. Links vooraan Mira.

Groep 1 tijdens laatste les van dit seizoen in Het Bolwerk.

Tijdens de laatste lessen van het seizoen hebben we de stukken gesorteerd, v.l.n.r. Hidde, Veerle, Vince en Lois.

Hidde (4) deed met plezier twee uur mee. Hij kan al snel de stukken goed neerzetten.

Schaakschool Het Bolwerk gaat door na de zomervakantie
Meer informatie over de schaakschool staat op www.schaakacademieapeldoorn.nl.

De laatste lessen van dit seizoen waren 6 juli.
Er waren dit jaar 18 deelnemers. Sommigen deden een semester mee, anderen het hele jaar.

Het komend seizoen beginnen we weer in Het Bolwerk op woensdagmiddag 24 augustus.
Er zijn weer drie groepjes van elk 75 minuten. Die beginnen om 13.30, 14.45 en 16 uur.
De groepjes verschillen qua niveau. Er is in ieder geval weer een beginnersgroep vanaf 14.45 uur.
Er zijn 42 lessen in een schooljaar (niet tijdens schoolvakanties). Inschrijven gaat per semester.

Het eerste en laatste kwartier van een les is er vrij schaken (onderling, schaken voor vier, enz.)
Kinderen kunnen iets eerder komen en langer blijven en dan meedoen met vrij schaken voor de voorgaande en volgende groep.

Karel van Delft is weer schaakleraar.

De 39e training (29 juni) waren er drie groepjes en totaal 10 kinderen.

Groep 1: Vrij schaken, Chess Movies partij 3, Stap 1 Vanaf H7 twee diagrammen per oefening, Cdrom SchaakMat, Samen partij tegen Schaken is Cool, Vrij schaken: Solitaire chess, Schaakbord voor vier. Jelle en Gerben wonnen partij van Schaken is Cool en sloegen partij op voor nieuwsbrief.

Groep beginners: Schaken Amerika GM Maurice Ashley www.youtube.com/watch?v=U5vnpOp0U_g, onderling schaken met tips van Karel, Solitaire chess kaart 13 en 14, Stap 1 H10 inleiding en 7 oefeningen voordelige ruil, cdrom SchaakMat, partijtje tegen 'Schaken is Cool', Vrij schaken.

Groep 2: Vrij schaken, Stap 1 H12 inleiding en oef A, cdrom SchaakMat, video Graaf Schakula 1e deel, vrij schaken: Solitaire chess en spannende partijen tussen kinderen en moeders.

De 40e training (6 juli) waren er drie groepjes en totaal 11 kinderen.

Groep 1: Vrij schaken, stelling 4 boek Chess Movies, tactiek http://chesskids.me.uk, cdrom SchaakMat, simultaan met uitleg tegen Karel.

Groep beginners: Simultaan tegen Karel, tactiek Stap 1, H12 oef B, partijtje tegen Schaken is Cool.

Groep 2: Vrij schaken, http://chesskids.me.uk, video Graaf Schakula deel 2, simultaan met uitleg tegen Karel.

Jelle en Gerben - Schaken is Cool
Schaakschool Het Bolwerk, 29.06.2016
1.e2-e4 d7-d5 2.e4xd5 Dd8xd5 3.Pb1–c3 Dd5-e5+ 4.Dd1–e2 Pb8-c6 5.Pg1–f3 De5xe2+ 6.Lf1xe2 Pg8-f6 7.0–0 e7-e5 8.d2-d3 Lf8-b4 9.a2-a3 Lb4xc3 10.b2xc3 b7-b5 11.Lc1–e3 a7-a5 12.Ta1–b1 Ta8-b8 13.d3-d4 e5xd4 14.c3xd4 Lc8-a6 15.a3-a4 Pc6-b4 16.a4xb5 La6xb5 17.Le2xb5+ Tb8xb5 18.c2-c3 Pf6-e4 19.c3xb4 a5xb4 20.Tf1–c1 Pe4-c3 21.Pf3-e5 Pc3xb1 22.Tc1xb1 f7-f5 23.Le3-d2 b4-b3 24.h2-h3 h7-h5 25.h3-h4 Ke8-e7 26.Pe5-g6+ Ke7-d6 27.Pg6xh8 c7-c5 28.d4xc5+ Kd6xc5 29.Tb1–c1+ Kc5-d6 30.Ld2-f4+ Kd6-e7 31.Tc1–c6 Tb5-d5 32.Tc6-c1 Td5-d3 33.Tc1–b1 Ke7-d7 34.f2-f3 Kd7-e7 35.Tb1–e1+ Ke7-d7 36.Lf4-e5 g7-g6 37.Te1–a1 Td3-d2 38.Le5-f6 b3-b2 39.Ta1–f1 f5-f4 40.Tf1–e1 Kd7-c7 41.Te1–b1 Kc7-b7 42.Lf6xb2 g6-g5 43.Lb2-c3+ Td2-b2 44.Lc3xb2 g5xh4 45.Lb2-c1+ Kb7-c6 46.Lc1xf4 Kc6-d7 47.Lf4-g5 Kd7-d6 48.Lg5xh4 Kd6-d5 49.f3-f4 Kd5-d4 50.f4-f5 Kd4-d3 51.f5-f6 Kd3-d4 52.f6-f7 Kd4-d3 53.f7-f8D Kd3-d4 54.Tb1–b5 Kd4-d3 55.Tb5xh5 Kd3-c3 56.Th5-g5 Kc3-d3 57.Df8-f4 Kd3-c2 58.Tg5-g3 Kc2-b2 59.Tg3-e3 Kb2-c2 60.Df4-f2+ Kc2-b1 61.Te3-e1# 1–0

Simultaan De Lettertuin L2.

Floortje en Hanna noteerden hun partij in klas L1 van De Lettertuin.

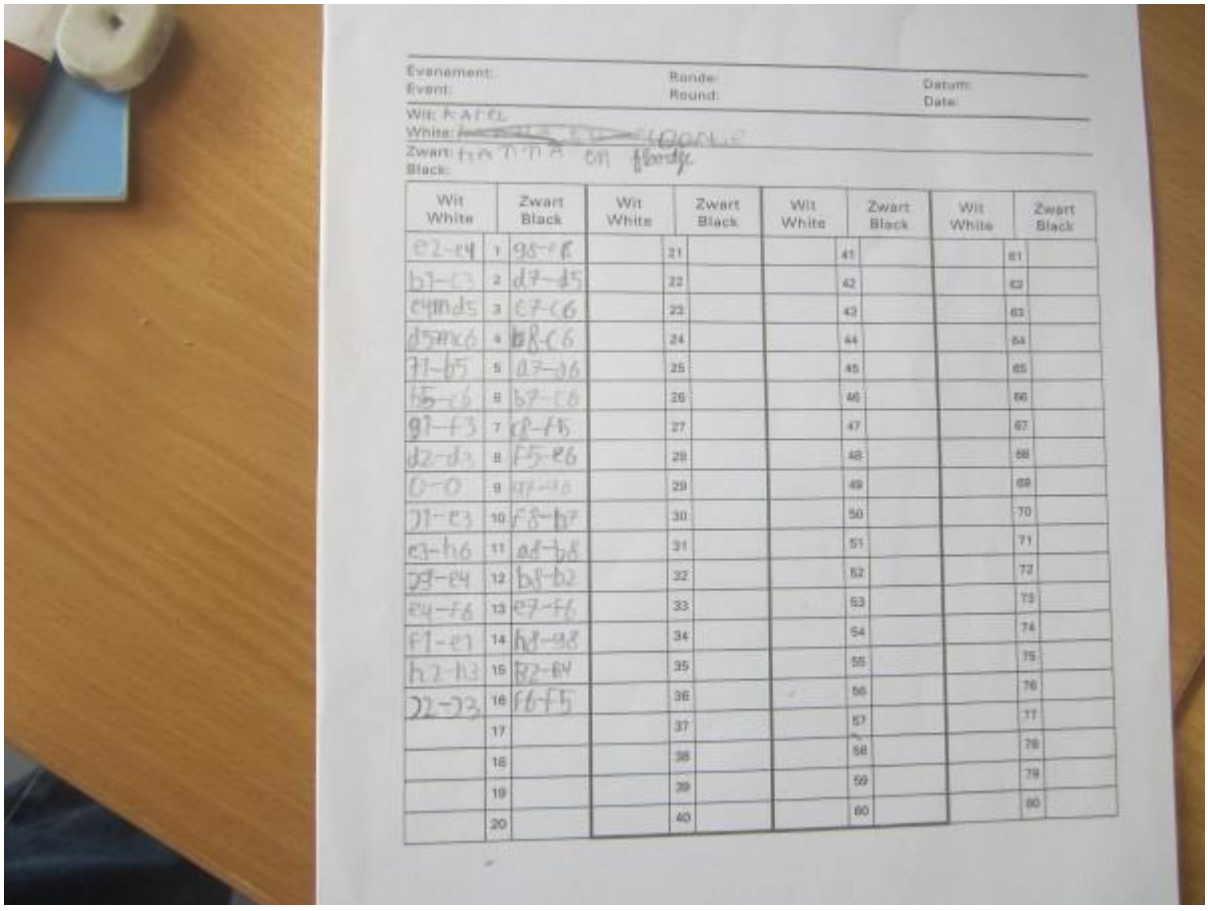

Evenement: Ronde: Datum:
Event: Round: Date:
Wit: KAREL
White:
Zwart:
Black:

Wit White		Zwart Black	Wit White		Zwart Black	Wit White		Zwart Black	Wit White		Zwart Black
e2-e4	1	g5-f6		21			41			61	
b2-c3	2	d7-d5		22			42			62	
e4xd5	3	c7-c6		23			43			63	
d5xc6	4	b8-c6		24			44			64	
f1-b5	5	a7-a6		25			45			65	
b5-c6	6	b7-c6		26			46			66	
g1-f3	7	c8-f5		27			47			67	
d2-d3	8	f5-e6		28			48			68	
0-0	9	a7-a6		29			49			69	
c1-e3	10	f8-h7		30			50			70	
e3-h6	11	a8-b8		31			51			71	
d3-e4	12	b8-b2		32			52			72	
e4-f6	13	e7-f6		33			53			73	
f1-e1	14	h7-g8		34			54			74	
h2-h3	15	b2-b4		35			55			75	
a2-a3	16	f6-f5		36			56			76	
	17			37			57			77	
	18			38			58			78	
	19			39			59			79	
	20			40			60			80	

Slotsimultaans De Lettertuin

Leerlingen van basisschool De Lettertuin speelden maandag 4 juli de traditionele simultaans aan het einde van het seizoen. Schaakleraar Karel van Delft gaf de simultaans. Tussen de zetten door gaf hij uitleg over stellingen.

Video-impressie simultaan klas L1: www.youtube.com/watch?v=AF1o5wUoPCY&feature=youtu.be.

Karel gaf ook een simultaan aan deelnemers van de naschoolse schaakclub van De Lettertuin. Die gaat na de zomer weer door. Info: www.schaaktalent.nl/index.php/schoolschaakclub-de-lettertuin.

Apeldoornse scholencompetitie. (foto Chris Doornekamp)

Apeldoornse schaakcompetitie voor basisscholen 2016-2017

Chris Doornekamp meldt:

Na de zomervakantie (vanaf oktober t/m mei) organiseert De Schaakmaat weer de Veluws College schaakcompetitie voor basisscholen.

Je kan deelnemen als beginnende schaker (pupillen), maar ook als meer geoefende schaker (aspiranten). Bij de indeling houden we rekening met het schaakniveau van de kinderen, zodat iedereen leuke partijtjes kan spelen.

Het spelplezier staat voorop: wat dat betreft is meedoen belangrijker dan winnen!
Als schoolteam kan je al mee schaken met 4 spelers.

We plannen de speelronden ongeveer één keer per maand.
Er zijn geen kosten aan verbonden.

We proberen het deelnemersveld voor volgend seizoen verder uit te breiden.
Het afgelopen seizoen deden al teams mee van De Regenboog, De Zonnewende, De Sjofar, de Wegwijzer, De Eben Haezer, Het Woudhuis en De Bundel.

Dus lijkt het je leuk om als team mee te doen of wil je meer informatie?
Stuur dan een bericht aan de contactpersoon Chris Doornekamp, te bereiken via mail schakenregenboog@pcboapeldoorn.nl of telefoon 06-24830644.

Zie ook de website www.vcsc.nl.

7

Katja – Finn JOS snelschaaktoernooi De Schaakmaat, 01.07.2016
1.e2-e4 e7-e5 2.Pg1–f3 Lf8-c5 3.Lf1–c4 Pg8-f6 4.0–0 Dd8-e7 5.d2-d3 Pf6-g8 6.Pb1–c3 d7-d6 7.h2-h3 Pg8-f6 8.Lc1–g5 h7-h6 9.Lg5-h4 g7-g5 10.Lh4-g3 Lc8-e6 11.Lc4xe6 f7xe6 12.Dd1–d2 d6-d5 13.e4xd5 e6xd5 14.Ta1–d1 Lc5-b4 15.Tf1–e1 Lb4xc3 16.b2xc3 e5-e4 17.d3xe4 d5xe4 18.Pf3-d4 Pb8-c6 19.a2-a4 Ta8-d8 20.Dd2-e3 Pc6xd4 21.Td1xd4 Td8xd4 22.De3xd4 Th8-f8 23.Dd4xa7 Ke8-f7 24.Da7xb7 Pf6-e8 25.Te1xe4 De7-a3 26.Db7-d5+ Kf7-g7 27.Lg3-e5+ Kg7-h7 28.Dd5-e6 Da3-c1+ 29.Kg1–h2 Pe8-g7 30.De6-e7 Tf8xf2 31.De7xg7# 1–0

De organisatie: Steven en Harald.

De Schaakmaat sluit seizoen af met JOS-snelschaaktoernooi

De Schaakmaat heeft het seizoen vrijdag 1 juli in wijkcentrum De Stolp afgesloten met het Jeugd Ontmoet Senioren snelschaaktoernooi. Er waren 54 deelnemers op dit gezellige festijn. Een verslag verschijnt op www.deschaakmaat.nl.
Video met o.m. partij Katja – Finn: www.youtube.com/watch?v=vWEC0M1VS14&feature=youtu.be.

CONDIGNE
GROTE DOELEN BEREIK JE SAMEN

Open Nederlands Kampioenschap Schaken 2016
25 juli-4 augustus
Dieren

ONK Dieren
Het Open Nederlands Kampioenschap schaken vindt deze zomer opnieuw plaats in Dieren.
Van 25 juli t/m 4 augustus.
Informatie: http://onk.schaakbond.nl/nieuws.

Senioren schaaktoernooi Dieren
Zevenrondig kampioenschap (17-23 juli) en vijfronden toernooien (19-23 juli).
Zie www.seniorentoernooi.nl en www.seniorentoernooi.nl/act/info_2016.htm.
Toernooiboekje: www.seniorentoernooi.nl/toernooi/2016/toernooiboekje2016.pdf.

ONJK Borne
Het Open Nederlands Jeugdkampioenschap schaken vindt van 8-13 augustus plaats in Borne.
Zie www.onjk.nl.

Cees Visser (links) en Karel van Delft speelden kloksimultaan tegen FM Hing Ting Lai. (foto Minze bij de Weg)

Cruciale stelling. (foto Minze bij de Weg)

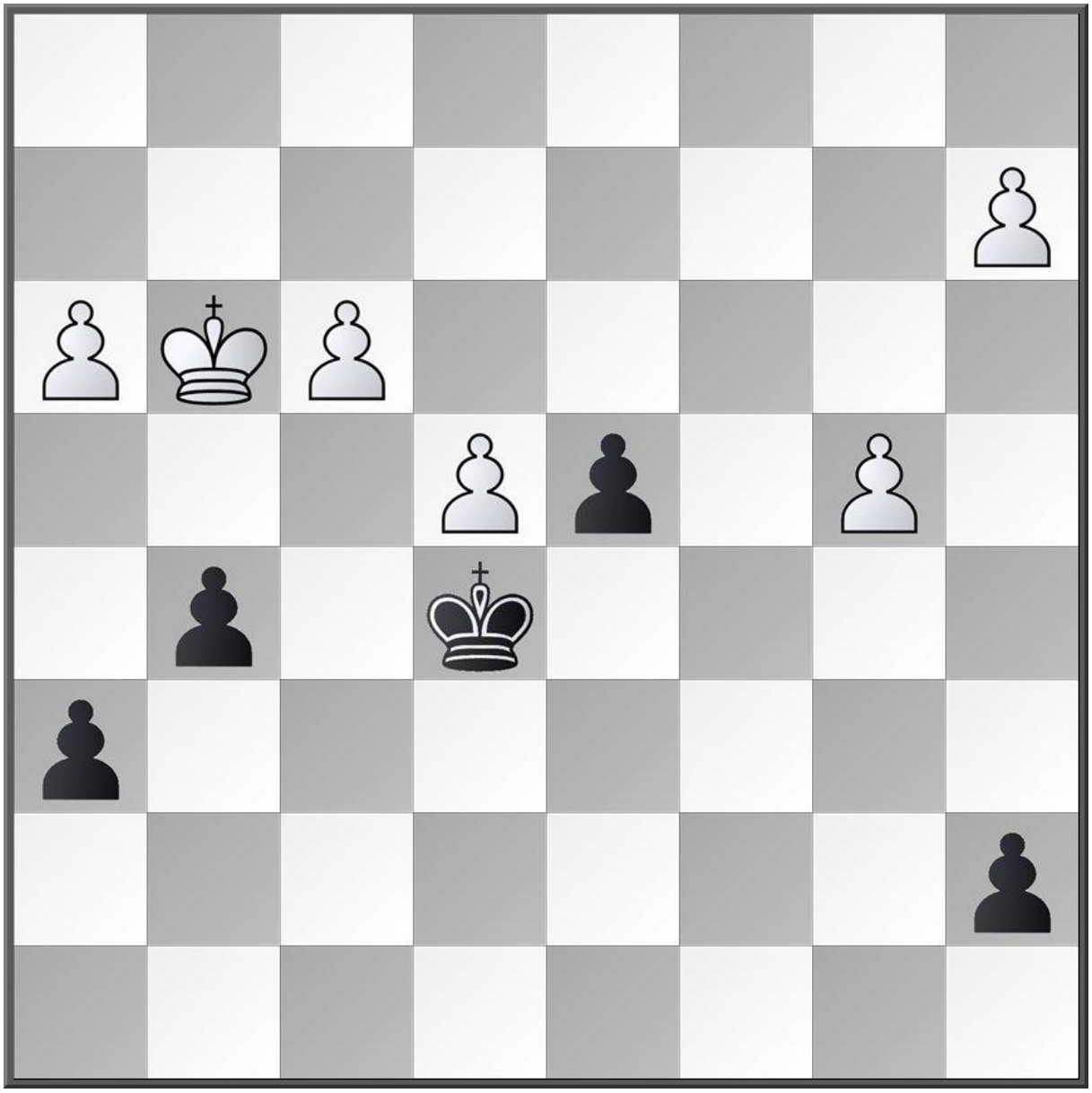

Zwart aan zet kan remise maken.

Pleinfestival Max Euwe Centrum

Het 23e Pleinfestival van het Max Euwe Centrum zaterdag 25 juni was weer een prima evenement. Helaas viel het samen met het jubileumevenement van OSBO en ASV in Arnhem.
Cees Visser en Karel van Delft spelen al jaren samen mee in een van de simultaans. Ditmaal was het een kloksimultaan tegen tweevoudig Nederlands jeugdkampioen FM Hing Ting Lai.
Vaak krijg je nog een tweede kans, maar die moet je wel benutten. In de partij Lai – Van Delft stond wit gewonnen. De witspeler vergiste zich met 38. Kxg3. Zwart miste de remisevariant in het eindspel.

Lai, Hing Ting - van Delft, Karel
Kloksimultaan MEC 1.15 u pp, 25.06.2016
1.Pf3 d5 2.g3 Pf6 3.Lg2 c5 4.0–0 Pc6 5.d4 cxd4 6.Pxd4 e5 7.Pxc6 bxc6 8.c4 Le7 9.cxd5 cxd5 10.Lg5 Le6 11.Pc3 0–0 [11...d4 interessant kwaliteitsoffer] **12.Lxf6 Lxf6 13.Lxd5 Lxd5 14.Dxd5 Db6 15.Tab1 Tad8 16.Df3 Le7 17.Pd5 De6 18.e4 Tc8 19.b4 Ld8 20.Tfc1 Lb6 21.Kg2 f6 22.Dd1 Ld4 23.Txc8 Txc8 24.Tc1 Txc1 25.Dxc1 h6 26.Dc4 Kh8 27.h3 f5 28.Dd3 g5 29.Df3 f4 30.Dg4 Dg6 31.Dc8+ Kg7 32.Dd7+ Df7 33.Pe7 fxg3 34.Pf5+ Kg6 35.Dc6+ Df6 36.Dxf6+ Kxf6 37.Pxd4 exd4 38.Kxg3** verliest een kostbaar tempo [38.fxg3] **38...Ke5 39.f3 h5** verliest [39...d3 remise 40.Kf2 Kd4 41.Ke1 Kc3 42.Kd1 Kxb4 43.Kd2 Kc4 44.Kd1 Kd4] **40.Kf2 g4 41.hxg4 hxg4 42.fxg4 Kf4 1–0**

Schakers en dammers in Barneveld. Video-impressie: www.youtube.com/watch?v=flhBH5jw5hU&feature=youtu.be.

Casper Wouters (links) en William Shakhverdian: atleten lopen uit na een race, sommige schakers gaan nog even uit-schaken na een toernooi.

Tom Fürstenberg (rechts) heeft met GM David Bronstein het boek 'The Sorcerer's Apprentice' geschreven.

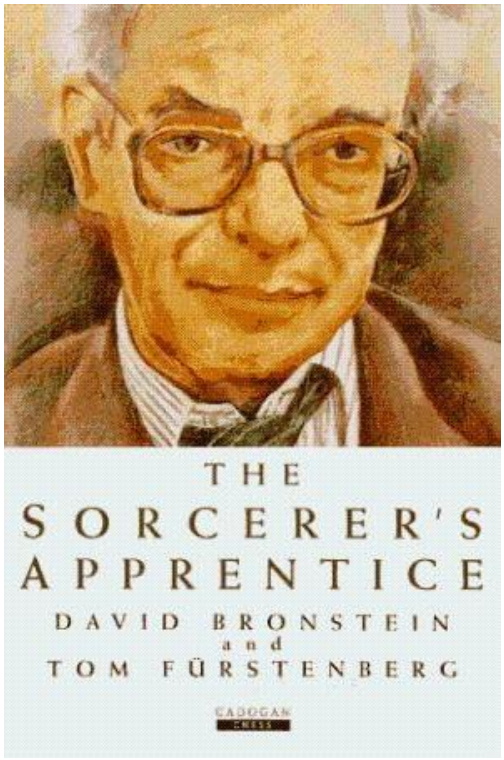

www.newinchess.com/The_Sorcerer_s_Apprentice__Revised___Expanded_Edition_-p-928.html.

Schaak- en damtoernooi Barneveld

Het schaak- en damtoernooi in Barneveld was zaterdag 2 juli een geslaagd evenement. Apeldoorner Casper Wouters werd gedeeld eerste in de B-groep van het schaaktoernooi. Site www.bdsv.com.

Interview Praggnanandhaa
www.youtube.com/watch?v=rAzUtD2PUCo

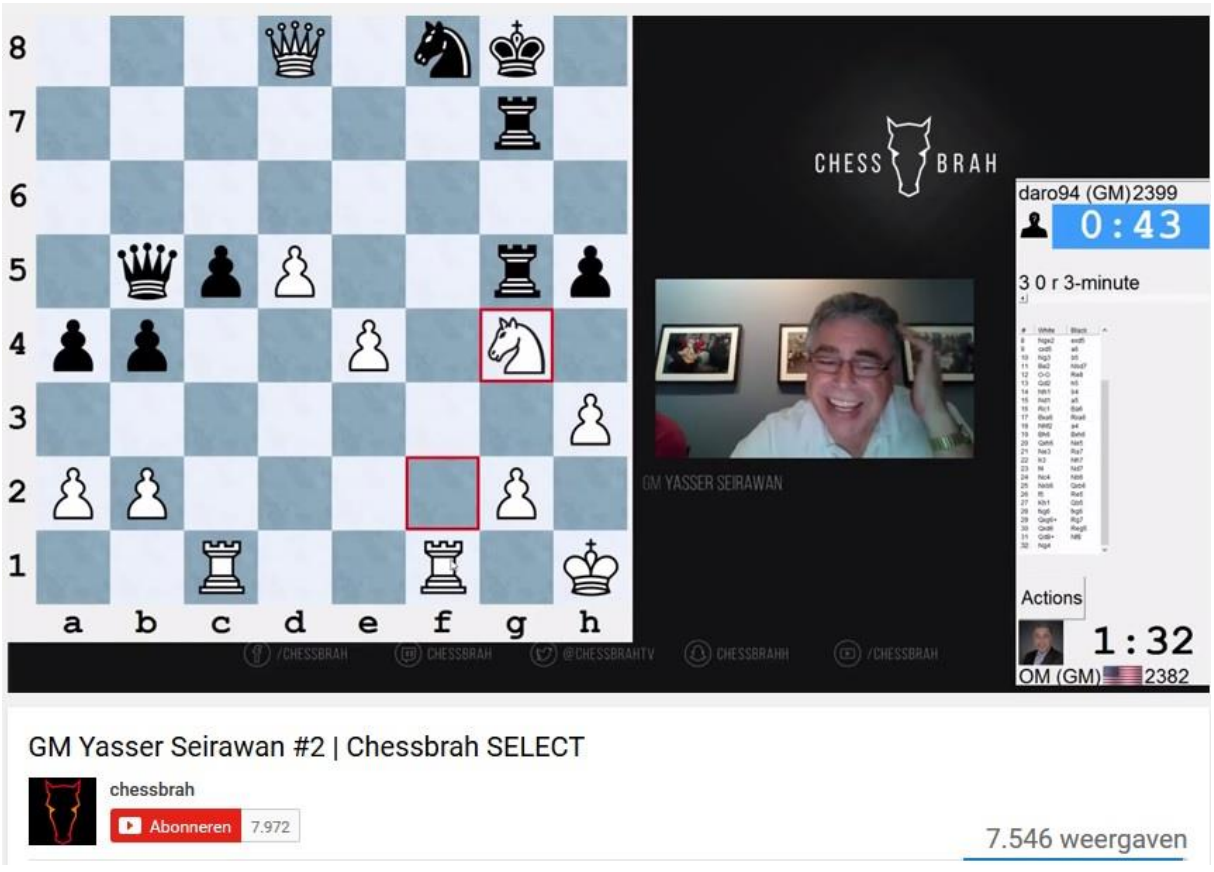

Hoor grootmeester Yasser Seirawan denken
Entertainment en leren. Zie een video van GM Yasser Seirawan terwijl hij Banter blitz speelt: www.youtube.com/watch?v=4DLgpZN9f2g&feature=youtu.be.

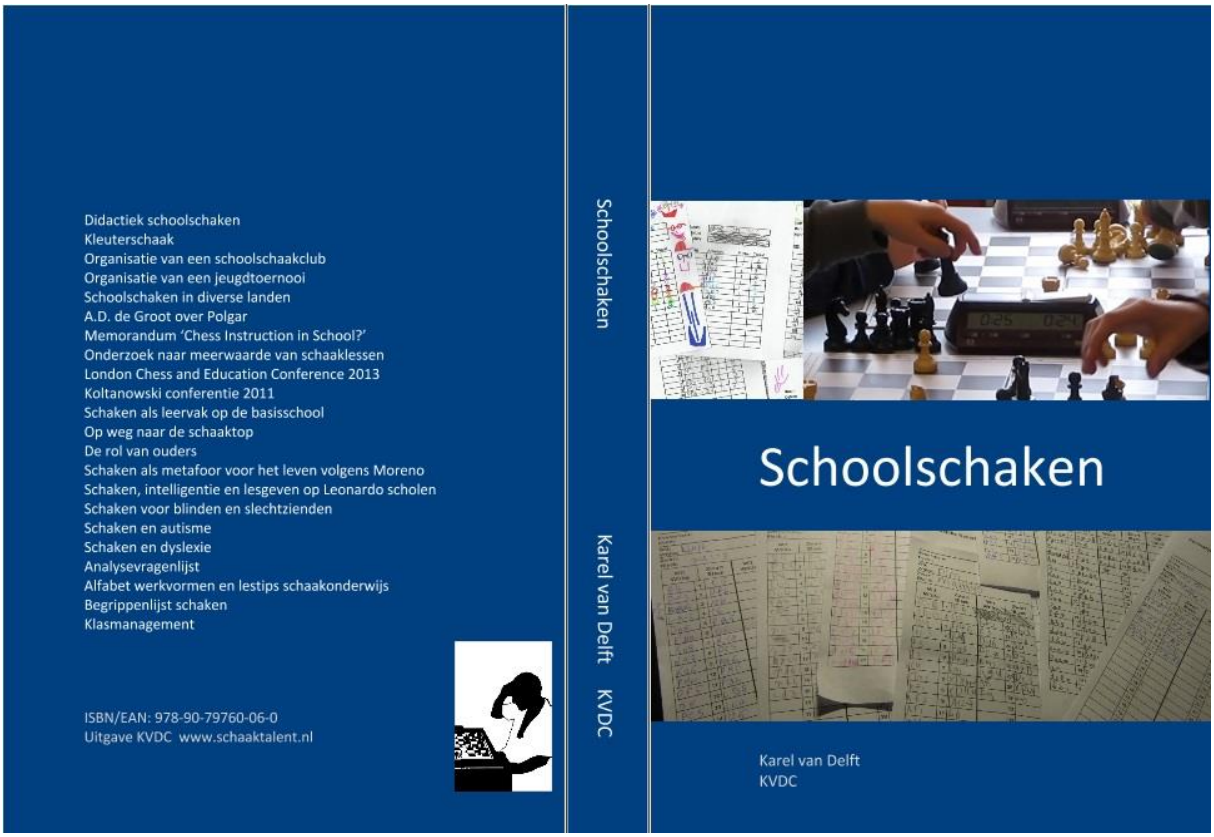

Organisatie van een schoolschaakclub

Onderstaand artikel staat in het boek 'Schoolschaken' van Karel van Delft.
Zie voor een preview van het boek: www.schaaktalent.nl/index.php/boek-schoolschaken.
Zie voor een artikel over schaakdidactiek:
http://maxeuwe.nl/index.php/activiteit/columns/86-columns/347-didactiek-schoolschaken

Organisatie van een schoolschaakclub

In dit hoofdstuk staan puntsgewijs aandachtspunten bij de organisatie van een schoolschaakclub.
Het voordeel van checklisten is dat je overzicht houdt en niet gauw iets vergeet. Je kunt makkelijk achteraf evalueren. Als je met meer mensen samenwerkt, kun je makkelijk een taakverdeling maken.
De basis van elke checklist is: wie, wat, waar, waarom, wanneer en hoe.

Waarom

- Schaken is leuk.
- Schaken is goed voor je persoonlijke ontwikkeling.
- Je maakt vrienden.

Ambities

- Schaken is voor iedereen: voor kinderen die gezellig een potje willen schaken en voor kinderen die een goede schaker willen worden. De club biedt activiteiten voor iedereen.

Mentaliteit en gedrag

- Het credo van de wereldschaakbond FIDE is 'Gens Una Sumus' (Wij zijn één volk). Op een schoolschaakclub respecteert iedereen elkaar en iedereen helpt mee. Je kunt alleen goed schaken als het rustig is.
- Iedereen houdt zich aan de regels. Anders moet je vertrekken.

Organisatie

- Een volwassene die coördineert.
- Een duidelijk plan op papier qua organisatie, lessen en activiteiten.
- Aandacht aan structuur (organisatie) en cultuur (stimulerende sfeer).
- Taken: wie doet welke taak zoals coördinatie, secretariaat, administratie, financiën, sponsorwerving, lesgeven, gastlessen, competitieleider, toernooiorganisator, toernooimedewerkers, arbiter, publiciteit,

webmaster, barretje, vervoer, teams begeleiden, nieuwe leden verwelkomen, contact met ouders, partijen met kinderen bespreken, foto's/video maken enz.).
- Belemmeringen: individualisering (kinderen minder binding met clubs), alternatieven (internet), leerkrachten hebben veel taken en weinig zin in extra activiteiten, vrijwilligers voor lesgeven en organisatie moeilijk te vinden (druk, geen zin in binding), moeilijk een drijvende kracht te vinden (coördinator, die overzicht heeft en stimuleert).
- Oplossingen voor belemmeringen: Duidelijk plan/draaiboek, taakverdeling in behapbare brokken, plezier, leraar/coördinator inhuren, heldere inspirerende communicatie. Brainstorm (problemen kantelen: zoek andere invalshoek, van beperkingen mogelijkheden maken).

Inspiratie en kennis opdoen
- Bij een andere schoolschaakclub gaan kijken om ideeën op te doen.
- Via internet informatie zoeken.
- Schaaktrainerscursus via KNSB.
- Site KNSB, deel jeugdschaken.
- Literatuur: Inleidingen Stappenmethode, boek 'Schaaktalent ontwikkelen', boek 'Schoolschaken'.

Schaakcultuur creëren
- Schaaksets in de school voor in de pauze, schaakfilms tonen, computers met schaakprogramma's, simultaan in de pauze, enz.

Financiën
- Als de club kosten heeft inkomstenbronnen zoeken via school (subsidie) en/of ouders (contributie).
- Mogelijke kosten: leraar, schaakmaterialen, leermiddelen, activiteiten.

School
- Steun van de schooldirectie en leerkrachten (zien belang, ruimte ter beschikking stellen, aanschaf schaakmaterialen).

Ouders
- Inventariseren welke ouders iets willen doen en welke ideeën er leven.
- Ouders aan lessen mee laten doen: potentiële leraren of medewerkers, hulp bij orde.

Steun
- Zijn er schakers die af en toe willen helpen (simultaan, partijen bespreken, eventueel individueel of kleine groepjes). Bijv. clubleden, oudere jeugd, ouders, familie, onderwijzers.

Samenwerking
- Met andere schoolschaakclubs ervaringen uitwisselen, scholencompetitie, match, toernooi.
- Samenwerking vereniging: club zorgt voor trainer, meest gemotiveerde kinderen worden lid van club.
- Intervisie met andere schaakleraren.
- KNSB (zie site voor onder meer voordelen scholierenlidmaatschap).

Werving leden
- Werving deelnemers: Posters, folders met inhoudelijke en praktische info.
- Warming up bijeenkomst met film 'Lang leve de koningin', met uitleg over schoolschaakclub.
- Vraag kinderen vriendjes mee te nemen. Je mag altijd een keertje komen kijken en meedoen.

Communicatie en promotie
- Communiceer helder met alle betrokkenen, wees bereikbaar en aanspreekbaar.
- Benoem voordelen van leren schaken in wervingsuitingen.
- Communicatie via eigen site, schoolschaaksite, folders, mondelinge contacten, email, nieuwsbrieven, posters, persberichten of een mededelingenbord.
- Folder met tips over zelf schaken (sites, computer, Stappen/Fritz-cdroms, adviezen).
- Vraag om instemming bij publiceren van foto's en video's.

Materialen
- Stukken, borden (met coördinaten).
- Klokken.
- Demobord.
- Zo mogelijk PC's en digitaal lesbord.

- Notatieformulieren op A-vier formaat
- Sorteer materiaal: een rommeltje geeft onrust.
- Vaste plek voor materiaal.
- Kinderen helpen met klaarzetten en opruimen van materiaal.
- Materialen zijn te huur bij het SpeelZ-project van de KNSB.

Lesruimte

- Lessen verlopen veel beter als praktische zaken goed geregeld zijn.
- Ruimte groot genoeg, verlichting, zuurstof, meubilair, rust.
- Opstelling tafels: het demobord goed kunnen zien.

Lessen

- Schaakleraar (schaakkennis, didactische kennis, empathie). Wie: onderwijzer, ouder, opa, clublid, oudere jeugd? Vrijwilliger of betaalde kracht? Een professional zorgt voor continuïteit en kwaliteit.
- Wekelijks schaakuur (helft les, helft competitie), kalender, welke dag, tijden.
- Leerdoelen: 1. Kennis, inzicht, vaardigheden, 2. Attitude, fascinatie, 3. Leren hoe zelf met schaken bezig te zijn.
- Groepsgrootte in de lessen, niveau van de deelnemers (liefst homogeen).
- Niveau deelnemers vaststellen (bijv. via vragen, test met diagrammen), groepen indelen.
- In geval één groep van uiteenlopend niveau subgroepjes maken.
- Alleen gemotiveerde leerlingen toelaten.
- Orde, schoolregels overnemen.
- Vraag aan school om bijzonderheden van kinderen (ADHD, medicijnen, enz.).
- Tafeltjes voor leerlingen in U-vorm of in rijtjes kan allebei (demobord goed kunnen zien).
- Lesmethode: uitleg, oefenen, spelen.
- Lesonderdelen: tactiek, partij bespreken, varia.
- Lesmateriaal: via digitaal bord, werkboekjes Stappenmethode, prints van leraar enz.
- Wel of niet Stappendiploma's (proefexamens). Zie www.schaakbond.nl voor info.
- Jaarplan voor lessen (afvinklijst onderwerpen en werkvormen).
- Per les een lesplan op papier en inhoudelijk voorbereiden (wat ga je hoe doen).
- Per les een verslag maken.
- Actieve rol voor kinderen (bijv. spreekbeurten, bijhouden op lijst).
- Af en toe evalueren met kinderen (goede ideeën, betrokkenheid, zelfreflectie leraar).
- Huiswerk: geen opgaven (moet leraar nakijken, feedback veel later: komt niet over), wel stimuleren zelf te schaken (bijv. schaaksites, Raindropchess Online, doorgeefschaak, toernooideelname).

Competitie

- Competitie: indelen (op laptop met gratis programma Sevilla), ranglijsten ophangen.
- Eventueel prijzen.
- Eventueel toezicht op competitie door ouder als leraar aan deel van de kinderen les geeft.
- Homogene groepjes (goede kans op succeservaringen).
- Partijen zo mogelijk noteren en later in les bespreken (hele partijen of stellingen).
- Spelregels staan op de site van de KNSB.

Extra activiteiten

- Gastleraren.
- Spelletjeskaarten-toernooi (zie Chess Karate Kid spelletjeskaarten).
- Toernooien bezoeken (informeer kinderen over regionale jeugdtoernooien).
- Match tegen andere scholen.
- Deelname scholencompetitie.
- Duo toernooi (ouder + kind).
- Simultaans voor leden door sterkste spelers van de school.
- Simultaans voor leden en niet-leden (leerlingen, familie, leerkrachten, buurtbewoners enz.)
- Plaatselijke, regionale en landelijke kampioenschappen.
- Enzovoort (vraag om ideeën, kijk bij anderen, zie de lijst werkvormen in dit boek).

GM Sipke Ernst tijdens lezing over voorbereiden van een openingsrepertoire in Denksportcentrum Apeldoorn.

Hoe bestudeer je openingen?

Deze vraag wordt regelmatig gesteld door jeugdschakers.
Het antwoord hangt nogal af van je niveau.
Het is altijd goed om onderwerpen te bestuderen die je interessant en nuttig vindt.
Je kunt bijvoorbeeld in boeken kijken of googelen.
Als je toch studeert, kan het handig zijn 'deliberate practice' toe te passen.
Dat wil zeggen dat je nadenkt over wat je bestudeert, hoe, waar, wanneer en met wie je traint.

Beginners kunnen informatie vinden in de Stappenmethode.
Belangrijk principe is de 'Drie Gouden Regels': pion in centrum, stukken ontwikkelen, koning veilig.

Het is nuttig om becommentarieerde partijen te bestuderen. Dat zijn partijen met varianten en commentaar in tekst. Gaandeweg leer je dan allerlei aspecten van openingen.

Er zijn allerlei schaaksites met informatie over openingen, bijvoorbeeld:
www.smb.nl/opening.asp
https://nl.wikipedia.org/wiki/Opening_(schaken)
http://nl.chesstempo.com/chess-openings.html
IM Herman Grooten: www.schaaksite.nl/2013/05/03/overzicht-begrijp-wat-u-doet

Een ontspannen manier om te leren is om schaakvideo's op YouTube te bekijken, bijvoorbeeld:.
www.thechesswebsite.com/chess-openings
www.youtube.com/user/thechesswebsite?feature=watch
https://chessopenings.com
GM Yasser Seirawan: www.youtube.com/playlist?list=PLVWaFpMwtaGiVZ77NhhvGGGzvF7oFSWcA
Schaakopeningen YouTube: www.youtube.com/results?search_query=schaakopeningen

Als je openingsvallen bestudeert, leer je een aantal aspecten van bepaalde openingen en je oefent tegelijk tactiek.

Een uitgebreid overzicht van informatie die je op internet kunt vinden staat in nieuwsbrief 19: www.schaakacademieapeldoorn.nl/documenten/Nieuwsbrief%20Schaakacademie%20Apeldoorn%2019%20-%202%20maart%20%202016.pdf.

GM Paul van der Sterren heeft de Nederlandse serie 'De wereld van de schaakopening' geschreven. Zie www.newinchess.com/De_wereld_van_de_schaakopening___Deel_1__2___3-p-2923.html.

IM Merijn van Delft en Nico Zwirs hebben een Stertraining aan de 6. Lg5 variant in de Najdorf gegeven. Een videoverslag staat in nieuwsbrief 25: www.schaakacademieapeldoorn.nl/documenten/Nieuwsbrief%20Schaakacademie%20Apeldoorn%2025%20-%2025%20mei%20%202016.pdf.

Via de site www.chess.com kun je online bepaalde openingen spelen.
Maak een gratis account aan. Ga naar Spelen, Online schaken, nieuwe partij. Vink vakje aan bij 'toon meer opties'. Kies in vakje daar onder een opening aan.

GM Sipke Ernst heeft een training over het opbouwen van een openingsrepertoire gegeven aan het 'Joesoepov Schaak Genootschap'. Zie voor tekst en video: www.schaaktalent.nl/index.php/jsg.

Onderstaande tekst komt uit het boek 'Schaaktalent ontwikkelen'.
Voor een preview van het boek zie: www.schaaktalent.nl/index.php/boek-schaaktalent-ontwikkelen.

B3.3 Opening

De opening is de eerste fase van de schaakpartij. In Stap 2 van de Stappenmethode worden de drie gouden regels voor de opening geïntroduceerd: 1. Pion in het centrum 2. Stukken eruit 3. Koning veilig. Met andere woorden het centrum controleren, stukken ontwikkelen en rokeren. Deze regels zijn erg simpel, maar vooral het consequent blijven ontwikkelen van de stukken (regel 2) is iets waar schakers tot op heel behoorlijk niveau tegen blijven zondigen. Andere vuistregels voor de opening zijn: speel niet teveel pionzetten, ga niet te snel met de dame op pad. De reden is dat je daarmee teveel tijd verliest. Haastige spoed is zelden goed, maar in de opening telt iedere zet en mag je geen tijd verliezen. Als een van beide spelers een ontwikkelingsvoorsprong krijgt, leidt dat vaak tot een directe aanval op de vijandelijke koning en een snelle overwinning. Daaraan gerelateerd zijn de openingsvallen, bekende kortsluitingen in de openingsfase van de partij. Het heeft voor beginnende schakers geen zin om openingstheorie te bestuderen. Zolang je nog met de Stappenmethode bezig bent, voldoen in principe de gouden regels van de opening. Toch volgt vaak al snel de eerste kennismaking met de verschillende openingen. Met wit is het aan te bevelen om met 1.e4 te openen, de meeste directe en actieve zet. Om al in een vroeg stadium wat te leren over het samenspel tussen materiaal, ruimte en tijd is het goed om gambieten te spelen zoals het Koningsgambiet en het Evans Gambiet. Een gambiet is een opening waarbij materiaal geofferd wordt voor actief spel en aanvalskansen. Op 1.e4 is het klassieke en misschien wel beste antwoord 1... e5. Een andere goede en actieve mogelijkheid is 1...c5, het Siciliaans. Er zijn verschillende Siciliaanse varianten, maar een aardige variant voor jonge spelers is de Draak. Een prima inleiding op gebied van openingen is de driedelige serie 'De wereld van de schaakopening' van Paul van der Sterren. Met behulp van veel tekst en uitleg worden de achtergronden van de opening uit de doeken gedaan, hetgeen helpt bij het uitkiezen van je openingen. Door actieve openingen te spelen ontwikkel je je tactische vaardigheden het beste. Met het oog op talentontwikkeling en topsport is hier een kanttekening op zijn plaats. Zodra jonge talenten in hun leeftijdscategorie in de nationale top spelen wordt het tijd om de gambieten met wit in te ruilen voor een serieus openingsrepertoire met principiële hoofdvarianten. Let wel: we hebben het hier over kinderen vanaf een jaar of 12 (maar dat kan ook eerder zijn als het kind daaraan toe is) die al een heel traject achter de rug hebben. Dit gaat in Nederland nog wel eens mis. Talentvolle spelers blijven te lang kinderopeningen spelen en missen daardoor de aansluiting met de internationale top. Om ook internationaal mee te kunnen komen is hard werken vereist en daarbij hoort ook een serieuze studie van openingen. Door principiële hoofdvarianten te spelen wordt je nog altijd gedwongen veel te rekenen, maar je krijgt veel meer verschillende soorten stellingen op het bord en daardoor ontwikkel je je breder. Met het oog hierop heeft Merijn van Delft een openingenserie in het magazine Schaaknieuws geschreven, waarin een volledig witrepertoire

wordt gepresenteerd dat gebaseerd is op 1.e4 hoofdvarianten. Er bestaan ontzettend veel openingsboeken, maar die zijn vaak nogal gespecialiseerd en vormen geen compleet repertoire. Alle relevante informatie staat wel in databases, maar het is voor jonge spelers niet eenvoudig om hun weg te vinden in een verzameling van meer dan drie miljoen partijen. De serie in Schaaknieuws vormt in feite een handleiding bij het gebruik van databases. Het jeugdtalent moet weten wat de belangrijkste varianten zijn en waar meer informatie te vinden is. Een goede trainingsvorm om openingen onder de knie te krijgen is om zogeheten modelpartijen te nemen (in de genoemde openingenserie in Schaaknieuws worden per opening de nodige modelpartijen opgesomd) en deze in quizvorm te behandelen. Alleen de theorie bestuderen is natuurlijk niet voldoende. Je moet er zelf partijen mee spelen en die partijen vervolgens analyseren. Dit kan bijvoorbeeld door thematoernooien met een bepaalde openingsvariant te organiseren. Ook snelschaken op internet kan een goede leerschool zijn, als je het serieus doet en achteraf de theorie nakijkt. Tenslotte zij opgemerkt dat je een opening pas echt onder de knie krijgt door er echte partijen mee te spelen. Wat betreft het trainen van de opening gaat er in de praktijk nogal eens wat mis. Het is de kunst om te begrijpen wanneer de studie van openingen volkomen misplaatst is en wanneer deze juist van belang is. Overleg met een sterke speler of trainer kan daarbij uitkomst bieden.

Quote Confucius: ‘Het zijn niet de gebeurtenissen zelf, maar de gedachten er over die bepalen hoe mensen zich voelen en gedragen.’

Het zijn niet de gebeurtenissen zelf, maar de gedachten er over die bepalen hoe mensen zich voelen en gedragen. Dat wist de Chinese wijsgeer Confucius circa 2600 jaar geleden al. Die gedachten hebben mensen niet altijd in de hand. Sterker nog: ze zijn zich er niet altijd van bewust. Ons denken is als een ijsberg: van een bewust stukje zijn we ons bewust, maar van een veel groter onbewust deel zijn we ons onbewust. Het goede nieuws is dat mensen zich bewust kunnen worden van onbewuste gedachten en die bewust kunnen sturen. Een beperking is dat mensen bij zelfbeoordeling subject en object tegelijk zijn en dat brengt blinde vlekken met zich mee.
Aan Boeddha wordt het volgende citaat toegeschreven: ‘Alles wat we zijn is het resultaat van onze gedachten. De geest is alles. Wat we denken worden we.’ Tegenwoordig spreken mental coaches over ‘empowerment’: controle over jezelf en je situatie. Je kunt ook spreken over ‘zicht en grip’.

Als je niet optimaal presteert, kun je nagaan wat je kunt verbeteren. Dat kan alleen als je jezelf kent. Wie ben je, wat wil je bereiken, hoe kan je dat doen?
Mensen zien wat ze herkennen en handelen daar naar. Maar mensen kunnen veranderen onder invloed van wat ze begrijpen (Ben Kouwer in 'Het spel van de persoonlijkheid').

De truc is kennis en inzichten om te zetten in routines. Dat geldt zeker ook in het schaakspel.
De Griekse wijsgeer Aristoteles zei: 'We zijn wat we herhaaldelijk doen.'

Bovenstaande tekst staat in het boek 'Het Zeventiende Schaakstuk'.
Boek preview: www.schaaktalent.nl/index.php/boek-het-zeventiende-schaakstuk.
Artikel: http://maxeuwe.nl/index.php/activiteit/columns/44-het-zeventiende-schaakstuk.

Kalender

- 17 (19) – 23 juli Seniorentoernooi Dieren www.seniorentoernooi.nl
- 25 juli – 4 augustus ONK Dieren www.schaakbond.nl
- 24 augustus Schaakschool Het Bolwerk begint weer na de zomervakantie
- 1-14 september Olympiade
- 2- 4 september OSKA: Open Schaak Kampioenschap Arnhem
- 17 september Nederlands Kampioenschap Rapidschaak voor Speciale Doelgroepen, Apeldoorn

Jeugdtoernooien
Jeugdspelers kunnen ook meedoen aan toernooien voor volwassenen.
Site De Toren: http://ijsco.schaakverenigingdetoren.nl/IJSCOkalender.html
Site KNSB: www.schaakbond.nl/jeugd/jeugdwedstrijdkalender.
Site OSBO: www.osbo.nl/jeugd/kalenders/OSBO-KNSB-kalender1516.htm
Via links vind je de sites van de organiserende verenigingen.

KNSB kalender
www.schaakbond.nl/wedstrijdschaak/kalender/kalender/wedstrijd_summary_view?b_start:int=0&-C=
KNSB-competitie is de dag voor de eerste negen Stertrainingen.

Trainingsdata Stertrainingen Apeldoorn 2016-2017

18-09-2016 training 1
9-10-2016 training 2
6-11-2016 training 3
27-11-2016 training 4
18-12-2016 training 5
5-2-2017 training 6
12-3-2017 training 7
2-4-2017 training 8
7-5-2017 training 9
21-5-2017 training 10
11-6- 2017 training reserve

Apeldoornse Schaaksites

Schaakstad Apeldoorn / eFXO Apeldoorn www.schaakstad-apeldoorn.nl
De Schaakmaat www.deschaakmaat.nl
Schoolschaakclub De Regenboog www.schakenregenboog.nl
Schoolschaakclub De Sjofar http://schaakclubdesjofar.nl
Apeldoornse scholencompetitie www.vcsc.nl

Sites van Karel van Delft
Schaakacademie Apeldoorn www.schaakacademieapeldoorn.nl
Schaaktalent www.schaaktalent.nl
Chesstalent www.chesstalent.com
Schaken en autisme www.schaken-en-autisme.nl

Schaken en psychologie
Facebook groep Schaakpsychologie

Artikelen Karel van Delft op site Max Euwe Centrum
www.maxeuwe.nl/index.php/activiteit/columns

Pinterest Schaakacademie Apeldoorn heeft een Pinterest pagina met interessante schaaksites.